

УКРАЇНА: ВІД ВІЙНИ ДО МИРУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Аналітичні оцінки
Лютий 2026

Публікацію створено Центром Разумкова за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання в межах проекту «Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції. Зміст публікації є відповідальністю Центру Разумкова та не є відображенням поглядів урядів Норвегії, Швеції або ІСАР Єднання.

I.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА: ГОЛОВНІ ПОДІЇ, ПРОЦЕСИ, ТЕНДЕНЦІЇ

У лютому 2026 р. минуло чотири роки з моменту початку повномасштабної агресії РФ проти України та 12 років від початку російського вторгнення. У лютому-березні 2022 р. не лише російські «стратегі», але й найбільш авторитетні міжнародні політики, воєначальники та експерти не могли уявити собі, що ця війна триватиме роками й увійде у **п'ятий рік без чіткої часової перспективи завершення та формату її врегулювання**.

Військова операція США та Ізраїлю проти Ірану, що розпочалась в останній день лютого 2026 р., очевидно, матиме суттєвий і неоднозначний — в залежності від її тривалості та результатів — вплив на перебіг російсько-українського конфлікту. Головне стратегічне питання полягає в тому, наскільки серйозними виявляться наслідки для Києва і наскільки росія зможе мінімізувати власні ризики та використати можливості від глобальної безпекової та енергетичної кризи.

БОЙОВІ ДІЇ

Президент України В. Зеленський в інтерв'ю італійському виданню *Corriere Della Sera* (3 березня) заявив, що з початку року Сили оборони України відвоювали 460 км², додавши, що «путін програв свій зимовий наступ...». Раніше (20 лютого) В. Зеленський також повідомляв про успішні контратакувальні дії на півдні країни, де було звільнено 300 км². Згідно з **повідомленням** головнокомандувача ЗСУ генерала О. Сирського, «у лютому 2026 р., вперше з часу Курської наступальної операції, Сили оборони України відновили контроль над більшою територією, аніж зміг захопити ворог».

Слід зазначити, що просування СОУ відбувається у рамках активної оборони та має на меті покращення тактичних позицій, а не наступальні дії оперативного характеру. З огляду на відсутність чіткої лінії

розмежування, сірої та т. зв. «kill-зони» шириною понад 10 км, важливим є не стільки точність даних про захоплені/звільнені квадратні кілометри, скільки тенденція позбавлення противника тактичної ініціативи на окремих напрямках протягом перших місяців 2026 р.

Водночас противник протягом місяця **окупував** близько 116 км² нашої території, що вдвічі менше, порівняно з січнем (245 км²), та вчетверо менше, ніж у грудні та листопаді 2025 р., при тому, що середньодобова кількість бойових зіткнень була вищою, ніж у січні (181 та 171 відповідно).

На тлі відсутності бажаного прогресу на фронті, росія постійно нарощує масштаби та **змінює цілі та форми терору** на території тилкових регіонів України. Не досягнувши очікуваного результату масованими ударами по українській енергетиці, російські агресори наприкінці зими переорієнтували увагу на водопостачальну та залізничну інфраструктуру, а також на здійснення диверсій, або ж радше терактів проти українських правоохоронців та цивільного населення. Свідченням ескалації росією диверсійної/терористичної кампанії, спрямованої на дестабілізацію українського суспільства, були, зокрема, **теракт у Львові** 22 лютого, внаслідок якого загинула 23-річна поліцейська і ще понад 20 осіб зазнали поранень, **операція Енігма 2.0** (викриття організованої групи, яка готувала замовні вбивства відомих громадян України).

Протягом лютого спостерігалася тенденція до нарощування інтенсивності російських атак на **залізничну інфраструктуру** — ключову складову транспортної системи України та критичний елемент національного опору. Російських ударів зазнають не лише інфраструктурні об'єкти, але й пасажирські потяги, що слугує підтвердженням терористичного характеру комплексної кампанії російської армії проти

цивільного населення. Кількість російських атак на об'єкти залізничної інфраструктури у 2025 р. сягнула 1 195 випадків, що перевищує сумарні показники двох попередніх років.

МИРНИЙ ПРОЦЕС

Третій раунд переговорів між делегаціями України, США та РФ стосовно завершення війни, що відбувся 17-18 лютого у Женеві, очікувано не приніс вагомих результатів, з огляду на радикальну розбіжність сторін у позиціях стосовно безумовного припинення вогню та територій, а також небажання чи нездатності головного посередника (США) стимулювати агресора до компромісу.

Паралельно з тристоронніми переговорами відбуваються двосторонні американо-російські зустрічі, де російська сторона намагається ще більше схилити Д. Трампа на свій бік, пропонуючи неймовірно вигідні економічні проекти його представникам. Так, 8 лютого Президент В. Зеленський **повідомив** під час спілкування з журналістами про російський «пакет Дмитрієва» для США обсягом близько \$12 трлн. Можливо, саме цим пакетом пояснюється присутність комісара американської Федеральної служби із закупівель Дж. Грюнбаума на зустрічі С. Віткоффа та Дж. Кушнера з путіним у Москві 22 січня 2026 р.

ПОЛІТИЧНІ РІШЕННЯ ТА ДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

18 лютого Президент України В. Зеленський повідомив про запровадження **санкцій проти президента білорусі** О. Лукашенка. Серед низки причин було зазначено розгортання на території білорусі системи ретрансляторів для керування російськими БПЛА задля атак по північних областях України. Водночас стало відомо про тривалу **кібероперацію** з виявлення ретрансляторів, а згодом – про їх **ліквідацію** без розкриття подробиць. Варто звернути увагу на два важливі аспекти зазначеної вище історії. По-перше, вона може бути індикатором зміни політики офіційного Києва стосовно білорусі, особливо, якщо «ліквідація» ретрансляторів була виконана кінетичними інструментами. По-друге, цей випадок став приводом для того, щоб привернути увагу до необхідності правового врегулювання кібероперацій.

Проект Закону «Про Кіберсили Збройних Сил України» чекає на розгляд Верховною Радою вже більше року (з грудня 2024 р.). Речник міжнародної розвідувальної спільноти InformNapalm **М. Макарук** звернув увагу на те, що «українські кіберфахівці, які проводять наступальні операції проти ворога, перебувають у «сірій зоні» з точки зору правового статусу».

В день четвертої річниці повномасштабного вторгнення Міністр оборони України М. Федоров **опублікував** три пріоритетні цілі плану війни:

1. Закрити небо (виявлення 100% повітряних загроз у реальному часі та перехоплення щонайменше 95% ракет і дронів).

2. Зупинити ворога на землі, у морі та кіберпросторі (завдання такого рівня втрат противнику, за якого просування стає неможливим).

3. Позбавити росію економічного ресурсу воювати (перекриття основного каналу надходження коштів до російського бюджету від продажу нафти).

МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ (ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ)

Результатом успішних переговорів між Міністром оборони України М. Федоровим та І. Маском стало **блокування доступу до Starlink** кількох тисяч контрабандних пристроїв, які росіяни використовували в зоні бойових дій і для повітряних атак по всій території України. Відключення Starlink суттєво вплинуло на координацію бойових дій російської армії та знизило ефективність застосування повітряних засобів ураження, а також продемонструвало відсутність власних альтернативних засобів зв'язку та навігації (за швидкістю, покриттям та мобільністю). Важливо зазначити, що **перші повідомлення** про застосування росіянами Shahed-136, оснащених супутниковим зв'язком Starlink від SpaceX, з'явилися ще у 2024 р., однак на ухвалення, схоже, доволі простого та очевидного рішення з нейтралізації цієї загрози знадобилося півтора року.

ЄС майже завершив процедури з надання кредитної **підтримки України на €90 млрд** на 2026-2027 рр., з яких €60 млрд передбачено на зміцнення оборони. Однак необхідні

зміни до бюджету ЄС були **заблоковані Угорщиною** станом на кінець лютого, що загрожує Україні суттєвими фінансовими проблемами вже в квітні 2026 р.

Наразі передчасно робити висновки стосовно **впливу військової операції в Ірані на перебіг російсько-української війни**. Найбільш очевидними ризиками для України є відволікання уваги військових і дипломатичних ресурсів адміністрації США на більш пріоритетну для Д. Трампа військову операцію проти Ірану, що неодмінно матиме негативні наслідки для постачання американської зброї в Україну. Насамперед це стосується ракет для систем ППО Patriot, брак яких зробить Україну ще більш вразливою від російської балістики.

Не має також однозначної відповіді на питання, наскільки Іранська війна вплине на можливості росії — чи втрата/виснаження ключового союзника ослабить міжнародні позиції та воєнний потенціал кремля, чи навпаки путін зможе повернути чергову глобальну кризу на свою користь, запропонувавши свої посередницькі послуги США та Європі в пакеті з нафтою та газом. Водночас навряд чи потенційні вигоди та збитки від війни в Ірані здатні кардинально змінити ситуацію на російсько-українському фронті найближчими тижнями та місяцями.

РОСІЯ

На п'ятому році повномасштабної війни, що набула характеру «війни на виснаження», ключовим питанням є оцінка спроможностей агресора підтримувати інтенсивність бойових дій протягом тривалого часу. Прогнози зарубіжних аналітиків на кшталт **«військова економіка путіна на межі колапсу»** є, можливо, надто оптимістичними, але **комплекс індикаторів**, що характеризують стан та тенденції розвитку свідчать про вичерпання «воєнного потенціалу», зростання російської економіки у 2024 р. (4,9%), перехід до спаду за підсумками 2025 р. (1%) та ще більш песимістичних прогнозів стагнації/рецесії на 2026 р.

Окрім проблеми зростаючого дефіциту бюджету на фінансування війни, дедалі актуальнішим питанням для кремля є забезпечення російської армії людським ресурсом, з огляду на прогресуючий рівень втрат. Росія суттєво **вичерпала можливості «необлізаційних» схем стабільного щомісячного набору**: близько 35 тис. бажаючих іти на війну

(ідейні добровольці, примус строковиків, **вербування іноземців**, мільйонні вступні бонуси, звільнення від кримінального покарання тощо).

Протягом останніх місяців **російська влада ухвалила низку нововведень**, спрямованих на підтримку чисельності російських військ без оголошення загальної мобілізації. Зокрема це стосується **призову резервістів** на обов'язкову службу та військові збори, розгортання їх за межами росії без офіційного оголошення мобілізації або воєнного стану, призову строковиків протягом усього року, а також **посилення превентивних заходів** проти «ухилення від обов'язку захищати вітчизну». Окрім кількісних показників, російська армія також потерпає від низької якості поповнення, особливо, якщо йдеться не про одноразових штурмовиків. Саме тому, останнім часом російська влада зосередилася на **студентах вузів та технікумів**, розгорнувши широку кампанію «кнута та пряника» для залучення молодих і освічених контрактників, необхідних для новостворених військ безпілотних систем рф.

Отже, аналіз найбільш важливих подій, політичних заяв та рішень дозволяє зробити наступні висновки:

✓ По завершенню 12 років від початку російського вторгнення в Україну та четвертого року з моменту розв'язання повномасштабної агресії, російсько-український конфлікт перебуває в активній стадії збройного протистояння без реальних часових перспектив завершення та формату врегулювання.

✓ На п'ятому році повномасштабної війни головним питанням є економічні та військові спроможності сторін продовжувати бойові дії протягом тривалого часу. Обидві сторони дедалі більше потерпають від ресурсних обмежень, намагаючись одночасно забезпечити зростаючі витрати на війну та фінансування базових невоєнних потреб.

✓ Поява ще одного потужного зовнішнього фактору впливу (Іранська війна), очевидно, матиме наслідки для подальшого перебігу російсько-української війни та перспектив політико-дипломатичного врегулювання. Водночас масштаб і характер впливу значною мірою залежатиме від здатності сторін мінімізувати ризики та скористатися можливостями, створеними конфліктом на Близькому Сході.

II. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

У лютому 2026 р. тривали, окреслені в попередніх моніторингах, небезпечні тенденції геополітичної нестабільності, зростання конфліктності на глобальному і регіональному рівнях. Спостерігалось протистояння між провідними світовими гравцями (зокрема США-КНР, ЄС-США) на фоні розгортання війни на Близькому Сході, яка матиме масштабні політико-економічні наслідки. Віддзеркаленням тривожних світових тенденцій і спробою осмислення їх впливу стала Мюнхенська безпекова конференція.

Посилювала турбулентність у світі невизначеність перспектив переговорного процесу щодо припинення війни в Україні, внаслідок як налаштованості путінського режиму на продовження агресії, так і «проросійського нейтралітету» Вашингтона. Водночас четверті роковини широкомасштабної війни засвідчили стійку політичну солідарність і консолідовану воєнно-фінансову підтримку країн-союзників України в Європі та інших регіонах світу.

МІЖНАРОДНІ ПРОЦЕСИ ТА ПОДІЇ

Переговорний процес щодо припинення війни в Україні. У лютому тривала чергова фаза переговорного марафону. Зокрема відбулися два раунди перемовин у трьох- та двосторонньому форматах в Абу-Дабі (4-5 лютого) і в Женеві (17-18 лютого). Згодом Київ і Вашингтон провели консультації на вищому і високому рівнях, зокрема, 25 лютого відбулись онлайн-переговори американського і українського президентів, а наступного дня в Женеві пройшла зустріч делегацій двох країн.

Переговорний процес в лютому 2026 р. мав свою специфіку і особливості. **По-перше**, країна-агресор намагалася відбудувати **паралельні переговорні треки** з американською стороною щодо «нормалізації» політико-дипломатичних відносин, контролю над ядерним озброєнням, розвитком економічного партнерства тощо. Мета цього – відсунути мирний процес на периферію і посилити американський тиск на Україну, яка «заважає» вигідному партнерству Вашингтона і Москви. **По-друге**, спостерігалися наполегливі, сповна виправдані вимоги

європейських лідерів щодо повноцінної участі Європи у мирному процесі. На переговорах в Женеві були присутні радники з національної безпеки Великої Британії, Франції, Німеччини та Італії. В європейських політичних колах тривало узгодження єдиної переговорної позиції та вимог щодо агресора. Водночас неофіційно обговорювалися кандидатури представника від Європи на переговорах. **По-третє**, міжнародні інституції у зв'язку з річницею російської широкомасштабної агресії виступили з заявами, резолюціями, мирними ініціативами. Зокрема на початку лютого керівники ОБСЄ – діючий голова І. Кассіс і генеральний секретар Ф. Сінірліоглу здійснили візити до Києва і Москви з **мирним планом**, який передбачав: а) дискусію про архітектуру безпеки Європи; б) визначення ролі ОБСЄ у повоєнний період; в) реформування ОБСЄ.

Підсумовуючи результати лютого етапу мирних переговорів, слід зазначити, що попри певні оптимістичні заяви американської сторони про «наявний прогрес» і «істотне скорочення списку невирішених питань», країна-агресор тривалий час тримає мирний процес у глухому куті. Певний прогрес у воєнних питаннях нівелюється відсутністю компромісу у політичній сфері. При цьому путінський режим **публічно демонструє** налаштованість на продовження генцидної війни проти України, посилює мілітаристську риторику, висуваючи неприйнятні ультимативні вимоги. Паралельно російська влада **оприлюднює** фейки про те, що Британія і Франція нібито готуються надати Україні ядерну зброю. Агресор завдає масованих ударів по житловому сектору, енергетиці України, цивільним комунікаціям. Причому терористичні атаки на Україну відбувалися напередодні переговорів. Лише за останній тиждень лютого росія **застосувала** проти України понад 1 720 ударних дронів, майже 1 300 керованих авіаційних бомб і понад 100 ракет різних типів. Протягом останніх трьох місяців (грудень 2025 р. – лютий 2026 р.) країна-агресор атакувала Україну понад 14 670 КАБами, 738 ракетами і майже 19 000 дронів.

На цьому фоні позиція США в переговорному процесі, на жаль, виглядає

переважно лояльною до агресора і спрямованою на примушення України до поступок. Про це свідчать останні заяви і кроки Вашингтона.

✓ Президент Д. Трамп неодноразово публічно **закликав** Україну «рухатися», «швидко сідати за стіл переговорів», наголошуючи, що саме росія хоче укласти мирну угоду.

✓ США утримались під час ухвалення **Резолюції** ГА ООН «Підтримка міцного миру в Україні» з нагоди четвертої річниці російського повномасштабного вторгнення.

✓ Після атаки на нафтовий термінал в Новоросійську, Держдепартамент США 24 лютого направив Україні **офіційний демарш**, мовляв, це зачіпляє американські економічні інтереси.

✓ За **неофіційною інформацією**, США тиснуть на союзників по НАТО з вимогою, щоб Україна та інші країни-партнери Альянсу не брали формальної участі в саміті НАТО в Анкарі у липні 2026 р.

Виступаючи на Мюнхенській безпековій конференції, експертсекретар США Г. Клінтон **назвала** спроби змусити України піти на обладку з путіним – ганьбою, а позицію США щодо України історичною помилкою.

Загалом багаторічний досвід переговорів з росією свідчить, що будь-які спроби політико-дипломатичного умиротворіння країни-агресора не мають сенсу без силового примушення її до миру. Отже, з огляду на суперечливу позицію США і проросійський характер американського модерування переговорним процесом, перспективи врегулювання залишаються невідзначеними. За **інформацією** з неофіційних джерел, керівники ряду розвідслужб Європи досить скептично оцінюють шанси на припинення війни в Україні у поточному році з огляду на незацікавленість з боку росії.

Фактор США на світовій арені. Суперечлива і агресивна політика Вашингтона додає воєнно-політичної напруги і економічної нестабільності на світовій арені.

Наприкінці лютого США вчергове продемонстрували силову політику, розпочавши спільно з Ізраїлем **воєнну операцію проти Ірану**, яка містить загрозу ескалації війни на Близькому Сході (про це нижче). Водночас, на фоні тривалої енергетичної блокади Куби і небезпечних прикордонних інцидентів, Президент США виступив **із заявою** про можливість здійснення «дружнього захоплення» Куби.

Міжнародний резонанс мали внутрішні події в США. 20 лютого Верховний суд **скасував** глобальні мита, запроваджені Д. Трампом, зазначивши, що він перевищив свої повноваження. Це стало юридичною поразкою й ударом по економічній політиці президента. Згодом Д. Трамп, відповідно до чинного торгового закону, підписав указ про запровадження тимчасового глобального тарифу у 10% (планується підвищити до 15%). Але губернатори ряду штатів США **розпочали кампанію** з вимогами відшкодування збитків від цих «безглузвих та незаконних тарифів». Водночас «тарифний хаос» в США викликав дії у відповідь з боку партнерів США. Зокрема Європарламент призупинив процес ратифікації широкомасштабної торговельної угоди з Вашингтоном. Індія також відклала торговельні переговори з США через невизначену ситуацію з тарифами.

19 лютого 2026 р. у Вашингтоні відбулось перше засідання міжнародної організації **Рада миру**, яке було присвячене стабілізації ситуації в Секторі Гази. Д. Трамп презентував пакет фінансово-економічної допомоги у розмірі \$7 млрд і план розгортання в Секторі Гази міжнародних сил стабілізації, які очолять США, і повідомив про наміри Ради миру побудувати в секторі потужну воєнну базу. Але, очевидно, ці плани будуть відкориговані з огляду на розгортання бойових дій в регіоні Близького Сходу.

Внутрішня ситуація в США виглядає більш складною і проблемною для республіканців, ніж та, яку окреслив Д. Трамп 25 лютого у щорічному посланні про ситуацію в країні. У попередньому моніторингу йшлося про зниження популярності нинішньої американської влади і рейтингу Д. Трампа. Це тривожна тенденція для республіканців з огляду на наближення проміжних виборів

до Конгресу. Симптоматичним у цьому контексті став факт **перемоги** у лютому, на виборах до Сенату США, у прореспубліканському штаті Техас демократа Т. Ремета.

Своєю чергою, американоцентрична агресивна політика Вашингтона призвела не лише до послаблення партнерства в рамках НАТО, а і до зростання недовіри та критичного ставлення до США в європейській спільноті. Останні **соціологічні дослідження** на теренах ЄС засвідчили явну тенденцію втрати симпатій до США як партнера і союзника. Більше того, в **деяких країнах ЄС** Д. Трампа найчастіше сприймають як ворога. Причому серед європейців переважають сумніви, що лідер США дотримується демократичних принципів.

Дестабілізація світового порядку, зростання конфліктності у світі. У лютому спостерігалися небезпечні тенденції ескалації збройних конфліктів в різних регіонах. Різко загострилася ситуація на Близькому Сході внаслідок масштабної **воєнної операції** Пентагону «Епічна Лють», спільно з Ізраїлем, проти Ірану. 28 лютого США і Ізраїль нанесли масовані повітряні удари по об'єктах на території Ірану. Своєю чергою, Тегеран здійснив ракетно-дронову атаку по Ізраїлю та військових об'єктах в ОАЕ, Катарі і Бахреїні, Кувейті. Внаслідок ударів США і Ізраїлю **загинули** аятола Алі Хаменеї і вище воєнне керівництво країни. Іран заявив про удари у відповідь і заблокував Ормузьку протоку – стратегічно важливий маршрут експорту енергоресурсів з країн Перської затоки. Світова реакція була неоднозначною і переважно зводилася до закликів щодо деескалації та мирного врегулювання ситуації. Зокрема таким був лейтмотив обговорення ситуації на Близькому Сході, під час дискусії на екстреному засіданні РБ ООН 1 березня. Водночас РФ і Китай **засудили** «неспровоковану збройну американо-ізраїльську агресію» проти Ірану.

Близькосхідна війна, з погляду інтересів України, з одного боку, послаблює позиції іранського режиму, гальмує воєнне російсько-іранське співробітництво і виявляє, фактично, фіктивність стратегічного партнерства Тегерану і Москви. З іншого боку, ситуація на Близькому Сході містить загрозу чергового

зміщення теми війни в Україні на другий план у світовому порядку денному, обмеження постачань західної (американської) зброї, насамперед засобів ППО.

Наприкінці лютого спалахнув **збройний конфлікт** між Пакистаном і Афганістаном. Влада Пакистану у відповідь на «неспровокований» обстріл з боку талібів, нанесла повітряний удар по Кабулу і провінції Кандагар. Офіційний Ісламабад назвав протистояння з талібами «відкритою війною».

Тривала російська гібридна інтервенція на теренах Європи. Фіксувалися випадки порушення повітряного простору країн ЄС неідентифікованими БПЛА. На початку лютого стався **інцидент** щодо спроб російських космічних апаратів перехопити зв'язок десяти супутників європейських країн. Шведські ЗС нейтралізували російський безпілотник поблизу французького атомного авіаносця в Мальме. Розвідка Данії **попередила** про ймовірне російське втручання у дострокові парламентські вибори 24 березня.

Варто згадати, що за чотири роки повномасштабної війни в Україні росія здійснила понад **150 гібридних атак** на території Європи. Йдеться про замах на опозиціонерів, вибухи, підпалення, диверсії, вандалізм, інформаційні провокації тощо.

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

У лютому зовнішня політика України зосереджувалася переважно на акумуляції міжнародної воєнно-фінансової допомоги, відстоюванні і просуванні національних інтересів на міжнародних майданчиках і в рамках мирного переговорного процесу тощо.

Політичний діалог з іноземними партнерами. У лютому тривали активні контакти України з іноземними партнерами у двох- та багатосторонніх форматах, на міжнародних майданчиках, в рамках міжпарламентських і міжурядових переговорів тощо. Серед міжнародних контактів слід відзначити такі. Важливою була участь української делегації у 62-ій Мюнхенській конференції з безпеки (13-15 лютого 2026 р.), однією з центральних тем якої була війна в Україні і спільне

протистояння російській агресії в Європі. На полях конференції відбулась серія переговорів керівництва України з лідерами Німеччини, Нідерландів, Фінляндії, Данії, Норвегії, Північної Македонії, Чехії, Азербайджану. Відбулись перемовини з Держсекретарем США М. Рубіо. Продуктивною була нарада у «берлінському форматі», у якій взяли участь керівники ЄС і НАТО, президенти і глави урядів ряду європейських країн. Також українська сторона провела зустріч з делегацією американських сенаторів, переговори з керівниками міжнародних інвестиційних компаній, представниками першого спільного українсько-німецького підприємства, яке виробляє дрони для ЗСУ. Знаковими фактами стали присудження організаторами конференції премії Е. Кляйста українському народові, а також відкриття «Українського дому» на полях конференції.

Іншою важливою подією став візит до України 24 лютого групи лідерів європейських країн з нагоди роковин широкомасштабної війни. Київ відвідали керівники ЄС, президенти і глави урядів Данії, Ісландії, Естонії, Фінляндії, Латвії, Норвегії, Хорватії, Швеції, а також урядовці Великої Британії, Польщі, Литви, Іспанії. В рамках візиту відбулась зустріч «коаліції охочих», у якій очно та дистанційно взяли участь представники 36 країн світу, у т. ч. Японії, Нової Зеландії, Австралії. Того ж дня в Києві пройшов саміт Україна – країни Північної Європи та Балтії (NB8), який ухвалив [Спільну Заяву](#). В документі наголошується на «стратегічній, довгостроковій та непохитній» підтримці України, визначаються конкретні обсяги військових внесків в межах спільних та двосторонніх угод, включно з механізмом PURL. Підкреслюється підтримка України на шляху до «повної європейської та євроатлантичної інтеграції, включно з членством у ЄС і НАТО».

Серед інших значимих міжнародних контактів слід відзначити візити до Києва діючого Голови і віцепрезидента ОБСЄ, Генсека НАТО, Прем'єр-міністрів Польщі і Молдови, Генсека Ради Європи, Верховного комісара ООН у справах біженців, Верховного комісара ОБСЄ у справах національних меншин. Паралельно тривали регулярні

контакти з керівниками ЄС і НАТО, відбулися онлайн-перемовини з рядом європейських лідерів, а також Президентом Ізраїлю, Президентом Сенату Камбоджі тощо. До цього переліку слід додати також зустрічі і консультації на парламентському та урядовому рівнях.

Просування українських інтересів та ініціатив на світовій арені. У цій сфері до активу української дипломатії можна віднести наступні важливі здобутки. **Перше.** З нагоди роковин широкомасштабної війни міжнародні організації, держави і в цілому світова спільнота продемонстрували солідарність з Україною. В різних регіонах світу відбулись масові публічні акції, культурні заходи, демонстрації на підтримку України. 24 лютого Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію [«Підтримка міцного миру в Україні»](#), яку підтримали 107 країн. Резолюція закликає до негайного припинення вогню та дотримання суверенітету й територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. У [Заяві лідерів G7 щодо війни в Україні](#) підтверджується непохитна підтримка України у захисті її свободи, територіальної цілісності та права на існування. Європарламент 24 лютого провів урочисте позачергове засідання і ухвалив [Резолюцію «Щодо чотирьох років агресивної війни росії проти України та внеску Європи у справедливий мир і сталу безпеку для України»](#). У документі наголошується на солідарності з Україною, підтверджується необхідність притягнення росії та її союзників до відповідальності за скоєні злочини, зазначається, що «європейська інтеграція України є стратегічним пріоритетом для ЄС». Своєю чергою, парламенти ряду країн Європи (зокрема Німеччини, Польщі, Латвії) [ухвалили спеціальні резолюції на підтримку України](#). Слід додати, що, згадана вище, Мюнхенська безпекова конференція також продемонструвала солідарність з Україною державних діячів і політиків з різних регіонів світу.

Друге. Стратегічно важливими є підтримка країн-союзників у реформуванні оборонного сектору України, кооперація у сфері безпеки та інтеграція національного ОПК до індустрій Європи і світу. В цьому плані привертає увагу започаткований процес розгортання в Європі [мережі 10 експортних](#)

центрів українських оборонних технологій. Своєю чергою, європейські оборонні компанії (зокрема з безпілотних систем) відкривають в Україні центри досліджень і розробок. В лютому чотири українські оборонні виробники уклали угоди про співпрацю із компаніями з Данії, Фінляндії та Латвії на суму близько €800 млн. На території Великої Британії почав роботу перший український завод з виробництва ударних безпілотників.

Міжнародна солідарність і допомога Україні у протистоянні російській агресії. Протягом лютого країни-союзники оголосили про надання Україні чергових пакетів військової, фінансової, гуманітарної допомоги. За підсумками засідання групи «Рамштайн» 12 лютого, партнери узгодили один з найбільших бюджетів на підтримку України – \$38 млрд на 2026 р. Ідеться про підтримку ППО (понад \$2 млрд), виробництво дронів (\$2,5 млрд) та ін. Зокрема Німеччина виділяє у межах свого бюджету на допомогу Україні понад \$11,5 млрд, Норвегія – \$7 млрд, Швеція – близько \$4 млрд, Данія – \$2 млрд, Іспанія – \$1,2 млрд, Бельгія понад \$1 млрд. Також важливою є значна військово-фінансова допомога Великої Британії, країн Балтії, Словенії, Нідерландів та ін. Слід також відзначити

участь у військовій підтримці України: Канади, Австралії, Туреччини, а також рішення Японії приєднатися до програми НАТО – PURL.

Водночас, з огляду на погодні умови, в лютому критично важливою була масштабна допомога держав-союзників енергетичному сектору України. Наша країна отримала генератори, електромодулі, трансформатори, когенераційні установки та ін. енергообладнання від ЄС, Литви, Австрії, Польщі, Фінляндії, Швейцарії, Німеччини, Данії, Франції, Азербайджану, Нідерландів, Ватикану, а також від профільних міжнародних організацій. Зокрема Україна отримала 300 генераторів у межах підтримки від Ініціативи співробітництва у Південно-Східній Європі (SECI). Упродовж двох останніх тижнів лютого Міненерго розподілив понад 1 152 т гуманітарної допомоги – для підтримки лікарень, соціальних установ, критичної інфраструктури, а також на потреби ДСНС. Вагомою складовою цієї допомоги є те, що країни-партнери зробили фінансові внески у Фонд підтримки критичної інфраструктури, Фонд підтримки енергетики України.

Варто додати, що у лютому країни-партнери, зокрема Велика Британія, Австралія, Канада та Нова Зеландія

запровадили **нові пакети санкцій** проти країни-агресора. Зокрема Лондон оголосив найбільший з 2022 р. пакет санкцій проти нафтогазових доходів росії та тіншового флоту. Загалом, запроваджені санкції проти фізичних осіб, компаній і суден, пов'язаних із підтримкою російської агресії.

ТЕНДЕНЦІЇ, ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄС

Протягом лютого у сфері євроінтеграції спостерігалися як позитивні, так і несприятливі тенденції. З одного боку, ЄС продемонстрував налаштованість на всебічну політичну солідарність і військово-фінансову допомогу Україні. Свідченням цього стали, згадані вище, рішення і заходи ЄС і країн-членів на підтримку України. Також країни ЄС оголосили чергові пакети військово-фінансової підтримки Києву, забезпечили вагомий внесок у відбудову енергетичного сектору та транспортної інфраструктури України.

З іншого боку, в лютому спостерігалось чергове загострення відносин України з сусідами – Угорщиною і Словаччиною. Через пошкодження російськими військами нафтопроводу «Дружба» і припинення поставок нафти, офіційний Будапешт і Братислава вдалися до шантажу Києва і погроз припинення поставок електроенергії. Угорщина і Словаччина заблокували підготований Єврокомісією 20-й пакет санкцій проти росії. Своєю чергою, Прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо пригрозив переглянути позицію щодо членства України у ЄС. Паралельно, режим Орбана **загальмував** процес оформлення Україні позики у €90 млрд на 2026–2027 рр., мотивуючи це припиненням транзиту нафти через Україну. З цього приводу Голова Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн **заявила**, що «ми забезпечимо рішення з цим кредитом, у той чи інший спосіб... у нас є різні варіанти, і ми ними скористаємося».

Загалом, є підстави розглядати таку позицію Угорщини і Словаччини як обслуговування інтересів російського агресора. Водночас антиукраїнський курс є основною складовою передвиборчої компанії В. Орбана напередодні квітневих парламентських виборів. Але в широкому сенсі така ситуація з блокуванням стратегічних

спільних рішень ЄС віддзеркалює небезпечну вразливість Євросоюзу, пов'язану з механізмом консенсусного принципу ухвалення рішень, що дедалі більше набуває критичного характеру.

Іншим проблемним фактором відносин Києва і Брюсселю виявилось визначення часових параметрів вступу України до ЄС. Попри наполегливі вимоги Києва зафіксувати 2027 р. як рік офіційного приєднання до Євросоюзу, серед лідерів країн ЄС з цього питання немає єдності. Це пояснюється як згаданим принципом консенсусу, так і формальною процедурною методологією розширення.

Загальна картина міжнародних подій і тенденцій в лютому 2026 р. свідчить про поступове зростання турбулентності геополітичної ситуації в цілому, посилення економічної нестабільності на фоні перманентного протистояння світових гравців, невизначеності переговорного процесу щодо припинення війни в Україні, а також розгортання масштабного збройного конфлікту на Близькому Сході. Американсько-ізраїльська воєнна операція проти Ірану містить загрози тимчасової переорієнтації уваги світового співтовариства на цей регіон. Водночас акумуляція політичних і військово-фінансових ресурсів західних країн-партнерів на близькосхідному напрямі може несприятливо позначитися на поставках зброї (насамперед засобів ППО) для України.

За цих умов для української дипломатії очевидним пріоритетом є консолідація військово-політичної, фінансової, гуманітарної допомоги європейських країн-союзників. Ідеться про: по-перше, забезпечення регулярного постачання пакетів озброєнь, у т. ч. в рамках механізму НАТО – PURL; по-друге, подолання «угорського фактору» для надання Україні масштабного кредиту ЄС для воєнної і бюджетної підтримки в умовах тривалої війни.

Водночас набуває актуальності напрям, відзначений у попередніх моніторингах – форсоване нарощування оборонного потенціалу України, активна інтеграція національного ОПК до світових оборонних індустрій, розширення участі Києва у оборонних програмах і проєктах ЄС.

III. ЕКОНОМІКА

У лютому завершується четвертий рік протидії російській агресії, і сьогодні, всупереч краховим сценаріям, Україна поступово налагоджує стабілізаційні процеси. Цьому, безперечно, сприяє міжнародна підтримка.

Серед ключових ознак є те, що наприкінці лютого Міжнародний валютний фонд (МВФ) [повідомив](#), що його Виконавча рада «найближчими днями» розгляне угоду на рівні персоналу стосовно нової чотирирічної програми фінансування України в межах Механізму розширеного фінансування (EFF). Пакет обсягом \$8,1 млрд має замінити попередню програму на \$15,5 млрд та стати «якорем» для залучення іншої міжнародної допомоги. Це стало можливим завдяки тому, що Україна виконала всі необхідні «попередні дії» (prior actions), включно з ухваленням бюджету на 2026 р. та поданням законопроекту про Трудовий кодекс.

Більше того, МВФ погодився пом'якшити деякі умови, зокрема поріг річного доходу для обов'язкової реєстрації платником ПДВ пропонують підняти з 1 млн грн до 4 млн грн. Це дозволить уникнути додаткового податкового навантаження для понад 350 тис. дрібних підприємців.

Особливістю також є те, що попередній план МВФ ґрунтувався на [базовому сценарії](#), за яким активні бойові дії завершаться цього року. Проте Фонд підготував і «негативний сценарій», який є цілком реалістичним і припускає, що війна триватиме до 2028 р. Однак і за такого сценарію МВФ продовжить підтримувати Україну.

Звичайно, поки йдеться лише про налагодження стабілізаційних процесів. За попередніми [даними Держстату](#), реальний ВВП у IV кв. 2025 р. зріс на 3%, отже, реальний ВВП у 2025 р. зріс на близько 1,8%. З боку попиту, зростання підтримало вище внутрішнє споживання завдяки приросту доходів, тоді як більше державне споживання та вищі інвестиції, порівняно з 2024 р., передусім пов'язані зі зростанням потреб сектору оборони. При цьому, проблеми з логістикою,

брак доступу до електроенергії, обстріли підприємств негативно впливали на експорт.

Слід визнати, що, на жаль, поглибились проблеми у промисловості – у 2025 р. промислове виробництво скоротилось на 2,4%. Ускладнення, вірогідно, продовжуватимуться і у 2026 р. Так, ситуація у промисловому виробництві і економічна ситуація загалом погіршилися у січні 2026 р. через нові російські атаки на теплову генерацію, а також на об'єкти генерації та лінії передачі електроенергії. Найбільше постраждали кілька міст, зокрема Київ: багато домогосподарств і бізнесів залишилися без доступу до електроенергії та опалення, а мікро- та малий бізнес постраждав більше, ніж великі компанії.

Поки не справджуються очікування інвестиційного входження, що стало б потужним стимулом для промислового зростання. За результатами 2025 р., приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) (переважно у формі злиттів і поглинання – M&A) склав лише \$2,3 млрд, що на 43% менше, ніж у 2024 р. (\$4,0 млрд). Ключова умова для збільшення кількості M&A угод – досягнення стабільного та довготривалого миру. Проте для того, щоб в майбутньому інвестиції в Україну суттєво зростали, потрібно вже зараз системно покращувати інвестиційний ландшафт. Для цього слід [зосередитися](#) на відновленні та відбудові інфраструктури, будівництві житла, масштабуванні програм доступного кредитування для бізнесу, особливо прифронтового.

Між тим, безумовним пріоритетом фінансування залишається сфера безпеки та оборони, на яку виділяється лівова частка державних коштів. Міністерство фінансів [оприлюднило інформацію](#) про виконання Державного бюджету України у 2025 р., характерною особливістю якого стало безпрецедентне спрямування ресурсів на оборону та мілітарні цілі. За 12 місяців 2025 р. доходи державного бюджету склали 3,82 трлн грн (загальний фонд – 2,66 трлн грн), що на 22,3% більше, ніж у 2024 р. Видатки склали 5,47 трлн грн, відтак дефіцит

перевищив 1,6 трлн грн. Пріоритетами були оборона і безпека (64% видатків), соціальні виплати, зокрема соціальний захист та індексація пенсій, і підтримка ветеранів.

Запланований дефіцит держбюджету покривається зовнішніми позиками та внутрішніми запозиченнями. Залучення зовнішньої допомоги та грантів (530,4 млрд грн) є критичним для виконання соціальних та гуманітарних видатків. Державний борг у 2025 р., за попередніми оцінками, складає 8,2 трлн грн (близько 97% ВВП).

Нагадаємо, Бюджет-2025 було прийнято з урахуванням необхідності продовження фінансування оборонних потреб, незважаючи на високий рівень дефіциту.

Фінансування Бюджету-2026 продовжує практику 2025 р. Так, за попередніми даними, **доходи Державного бюджету** у січні 2026 р. становили 296 млрд грн, з яких 101,4 млрд грн надійшли у формі грантів за механізмом ERA. Загалом, станом на кінець січня Україна вже отримала \$41,3 млрд в межах кредитного механізму ERA з очікуваних \$50 млрд. Зауважимо, доходи у січні 2026 р. були лише на 4,5% вищими, ніж у січні 2025 р., коли грантів не було, але спостерігалися високі надходження до спеціального фонду, ймовірно, пов'язані з військовою допомогою.

Своєю чергою, НБУ представив **попередні результати** платіжного балансу України у 2025 р. Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу в 2025 р. становив \$31,9 млрд (14,9% ВВП), порівняно з \$15,2 млрд (8% ВВП) у 2024 р. Розширення дефіциту відбулося насамперед за рахунок збільшення від'ємного сальдо торгівлі товарами (через суттєве збільшення імпорту на тлі помірною зменшення експорту) та дефіциту первинних доходів (за рахунок одночасного скорочення надходжень з оплати праці та зростання виплат за інвестиційними доходами). Водночас збільшилися обсяги грантової допомоги від міжнародних партнерів.

Експорт товарів і послуг скоротився на 4,2% (у 2024 р. збільшився на 9,7%), тоді як їх імпорт зріс на 16,4% (у 2024 р. – на 6,9%). Експорт товарів за рік скоротився на 2,7% (у 2024 р. збільшився на 12,3%), або на \$1 млрд

і становив \$38,3 млрд. Майже все скорочення було забезпечено зниженням експорту продовольчих товарів – на 8,7% (у 2024 р. зріс на 12,1%), при цьому, відбулося суттєве зменшення експорту зернових культур (на 22,8%).

За 2025 р. експорт найбільше скоротився до ЄС (на \$1,5 млрд, або на 6,6%; а частка ЄС в експорті товарів знизилася з 56,4% у 2024 р. до 54,1%).

Дефіцит торгівлі послугами перебував на рівні 2024 р. (\$5,8 млрд), оскільки експорт та імпорт послуг скорочувалися співставними темпами – 7,7% та 5,9% відповідно.

Хоча відбулося зменшення надходжень за статтею «оплата праці» (на 19,6%) (т. зв. «первинні доходи»), а обсяги приватних грошових переказів («вторинні доходи») у 2025 р. зменшилися на 14,7% (до \$8 млрд), загалом профіцит балансу вторинних доходів збільшився до \$26,5 млрд (у 2024 р. – \$23,1 млрд), що зумовлювалося зростанням надходжень грантів (\$12,7 млрд порівняно з 11,2 млрд у 2024 р.) та ін. допомоги від міжнародних партнерів.

Чистий приплив прямих іноземних інвестицій у 2025 р. оцінено в \$2,4 млрд (у т. ч. реінвестування доходів – \$1 млрд). За 2024 р. – \$3,7 млрд (реінвестування доходів – \$2,6 млрд).

Станом на 1 січня 2026 р., обсяг міжнародних резервів становив \$57,3 млрд, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду протягом 5,8 місяця. Однак резерви потрібні не лише для покриття зовнішніх дисбалансів.

Вкрай високий торговельний дефіцит робить неминучим продовження Національним банком України **активних валютних інтервенцій**, витрачаючи резерви для стримування девальвації національної валюти. З початку поточного року НБУ виступає на міжбанківському ринку виключно як продавець, повністю відмовившись від викупу іноземної валюти. А загалом з початку року, на кінець лютого, регулятор продав на ринку понад \$6 млрд (в еквіваленті).

Однак, незважаючи на такі обсяги продажу, українська гривня продовжує поступово

(втім досить відчутно) знижуватися відносно ключових світових валют. Зокрема, якщо на початку року [долар США](#) коштував 42,0 грн, то на кінець лютого досяг майже 43,3 грн.

Нагадаємо, восени 2023 р. НБУ перейшов до політики «керованої гнучкості» курсу. НБУ не тримає курс фіксованим, а «дозволяє» йому слідувати за ринковими попиту-пропозицією. Однак, щоб не допустити різкого обвалу гривні, НБУ покриває нестачу валюти, продаючи власні золотовалютні резерви, які регулярно поповнюються завдяки фінансовій допомозі від західних партнерів.

Між тим, у частині валютних резервів стрімко посилюються ризики з дещо неочікуваної сторони. НБУ [розширив перелік відкритих даних](#) про валютний ринок, додавши детальну інформацію про операції з банківськими металами. Нові дані виявили дещо неочікувану тенденцію: клієнти банків активно купують золото на мільйони доларів, тоді як зворотний продаж (як і з валютою) залишається на мізерному рівні.

Справжній [сплеск інтересу до золота](#) стався наприкінці минулого року. Абсолютний рекорд був зафіксований у грудні 2025 р. (банки продали 3536,5 тройських унцій золота на суму понад \$15 млн). Високий попит на золото продовжується і з початку цього року.

Поки зарано робити висновки стосовно довгостроковості вказаної тенденції в

Україні. Зрозуміло, що підвищення уваги до золота зумовлено коливаннями долара і невизначеностями політики США. Однак, звичайно, українці надавали перевагу високоліквідним активам, якими є долар, євро, британський фунт, швейцарський франк. Тому вказаний підвищений попит на золото поки не означає відхід українців від «традицій» купівлі готівкової валюти. Підтвердженням цьому є зменшення коштів на депозитних рахунках українців. За даними [Фонду гарантування вкладів](#) фізичних осіб, станом на 1 лютого загальний обсяг вкладів населення склав 1612,9 млрд грн, що на 4,8 млрд грн менше, ніж місяцем раніше. Зазвичай, це пов'язано з переведенням частини заощаджень громадян у готівкову валюту.

Однак можливим є й інший варіант спрямування населенням заощаджених ресурсів. Паралельно зі зниженням банківських вкладів, вкладення фізичних осіб в ОВДП (держоблігації) зросли на 5 млрд грн (дуже близько до обсягів виведення депозитів). Українці дедалі [частіше обирають](#) державні папери через відсутність податку на дохід та вищу реальну прибутковість (що пов'язано із зниженням облікової ставки НБУ). Зазначимо, ставки за річними [депозитами](#) формально можуть бути вищими, але з них необхідно сплатити податки (ПДФО та військовий збір). Дохід за ОВДП податками не обкладається, що робить їх магнітом для капіталу. Тому, можливо, заощадження потроху продовжать перетікати в ОВДП, але цей процес ще має пройти випробування часом.

IV. ЕНЕРГЕТИКА

БАЛАНС

Від початку повномасштабного вторгнення кремль здійснив 64 масовані атаки на енергетичну інфраструктуру України, під час яких було застосовано 2 900 балістичних і крилатих ракет та 12 700 ударних безпілотних літальних апаратів. Після початку мирних переговорів кількість скоординованих ударів потроїлася. Із жовтня 2025 р. ворог атакував енергетичні об'єкти майже кожної доби.

Внаслідок цих дій було суттєво пошкоджено дві третини довоєнної потужності, знищено до 90% теплової і понад 40% гідрогенерації. Удари по об'єктах передачі й розподілу ускладнили міжрегіональні перетоки електричної енергії та обмежили можливості імпорту. У січні, коли попит на електричну енергію в Україні зріс до 18 ГВт, енергетична система генерувала лише 11 ГВт потужності. У лютому, за максимального споживання у 16,4 ГВт, доступними були лише 12,3 ГВт виробництва та імпорту.

Активно застосовуючи далекобійну зброю для безпрецедентних за масштабами атак на енергетичну інфраструктуру, Москва поставила під загрозу життя мільйонів людей, порушивши доступ до життєво необхідних для них послуг — електро-, тепло-, водопостачання й водовідведення, доступу до ліків, системи охорони здоров'я, сповіщень про небезпеку, до транспорту, зв'язку й телекомунікацій.

Характерною ознакою зимових ударів став систематичний тиск на Київ. Обрані ворогом цілі — столичні ТЕЦ-4, 5 і 6, Трипільська ТЕС, Північна, Київська, Новокиївська, Білоцерківська і Броварська підстанції — засвідчили його намір повністю знеструмити столичний регіон під час найхолоднішої за останні десять років зими.

Цієї цілі досягнуто не було. Попри постійні атаки, Об'єднана енергетична система

України зберегла свою цілісність і продовжує працювати синхронно з енергосистемою континентальної Європи. Завдяки цілодобовій праці енергетиків, міжнародній допомозі та зростанню імпорту, загальний дефіцит вдалося скоротити втричі, що дозволило відмовитися від «індивідуальних графіків включень» у більшості регіонів України.

Через негоду, передусім ожеледь, поривчастий вітер і налипання мокрого снігу, енергопостачання переривалося кожний третій день місяця, причому 19 лютого — у 458 населених пунктах (40 із них перебували без живлення понад дві доби).

Базову потужність системи в лютому забезпечували дев'ять блоків АЕС, що генерували до 7,7 ГВт енергії. Після кожної з масованих російських атак, доки тривали відновлювальні роботи на лініях передачі, видачу більшості з них обмежували. Джерелами маневрової потужності виступали 5-7 енергоблоків ТЕС і ТЕЦ, а також ГЕС і ГАЕС, що спільно виробляли до 2 ГВт енергії. Потужність станцій, які використовують відновлювані джерела, поступово збільшувалася з 1,0-1,2 до 1,6-1,7 ГВт.

Через танення снігу на північ від Києва генерація на підприємствах ПрАТ «Укргідроенерго» у лютому зросла до 0,8-1,0 ГВт. Постачання гідроенергії здійснювалося переважно в години пікового споживання. Висхідна тенденція в цьому сегменті збережеться і в березні, середня температура повітря якого очікується вищою, аніж багаторічна, на 2-3°C.

Понад дві третини генерації в лютому традиційно забезпечили АЕС. Через завдані ворогом пошкодження, частка ТЕС і ТЕЦ у виробництві енергії скоротилася до 7-10%. На станції, що використовували ВДЕ, припадало 11-15%, на ГЕС — 8-9% генерації. Загалом, в Україні вироблялося 10-11 ГВт енергії щогодини (за потреби 16-17 ГВт; в аналогічний період 2021 р. — до 21 ГВт).

Підвищення граничних цін на ринку до рівня пікової вечірньої часової зони й **зобов'язання** низки компаній державного сектору закупати половину споживаної енергії закордоном наростили лютневий **імпорт** до максимальних за шість років 1,2 млн МВт·год (+34% порівняно з не менш рекордним січнем). Найбільше ресурсу надійшло з Угорщини та Словаччини. Таким чином, **надану** ENTSO-E загальну пропускну спроможність імпорту в 2,1 ГВт (разом із Молдовою – 2,45 ГВт) було використано на 85%. При цьому на ввезене у споживанні, як і в січні, припало 14-15% (у робочі дні; порівняно з 9-10% у грудні).

Експорт електричної енергії у лютому не здійснювався. Постачання закордон було повністю **припинене** 11 листопада 2025 р.

Запаси енергетичного вугілля в лютому зменшилися до 2 млн т (-9% порівняно з минулим місяцем). Оскільки пошкоджені енергоблоки ТЕС і ТЕЦ майже не дозволяли їх використовувати, наявних резервів достатньо для завершення опалювального сезону.

Завдяки поступовому підвищенню температури повітря, добове споживання газу в Україні скоротилося з рекордних за чотири роки 140 млн куб. м до 100-110 млн куб. м. Нестачі ресурсу не спостерігалось завдяки власному видобутку (42-44 млн), відбору газу зі сховищ (у лютому в середньому по 41 млн куб. м на добу), імпорту з Польщі, Угорщини та Словаччини (19-21 млн щодоби; **загалом** за місяць – 585 млн).

Українські **запаси**, порівняно з попереднім місяцем, зменшилися до 4,9 млрд куб. м (-18%; без урахування 4,1 млрд куб. м газу «довготривалого зберігання»; 0,6 млрд куб. м ресурсу, формально переведеного в категорію «буферний газ»; і 0,2 млрд куб. м запасів нерезидентів). Цей показник перевищує минулорічний на чверть, проте менший, аніж у 2015-2018 рр., на 17%.

Для закупівлі додаткових запасів газу в березні НАК «Нафтогаз України» **залучив** €85 млн фінансування від Європейського банку реконструкції та розвитку. Відповідний грант був наданий урядом Норвегії наприкінці минулого року.

Нестачі нафтопродуктів на вітчизняному ринку не спостерігається і не прогнозується.

ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ

У лютому Міжнародне енергетичне агентство (МЕА) **опублікувало** звіт, в якому дослідило «уроки, які Україна засвоїла, працюючи над зміцненням стійкості своєї енергетичної системи», та визначило перелік заходів, що «після оцінки затрат і ризиків можуть бути реалізовані національними урядами й регуляторами».

Із жовтня 2025 р. російські збройні сили регулярно, з періодичністю у 7-10 діб, били по українських енергетичних об'єктах, застосовуючи широкий арсенал озброєнь – від реактивної артилерії до балістичних ракет. До того ж, після зниження середньої температури повітря до -20°C, агресор атакував інфраструктуру надання послуг з централізованого опалення в містах-мільйонниках, передусім Києві, Харкові та Дніпрі. Через застосування рекордної кількості засобів ураження, недостатньо щільну активну оборону (9 січня було збито тільки 2 з 18 балістичних ракет) та наявність успадкованих із часів СРСР знань про енергетичну систему України, атаковані об'єкти отримали значні пошкодження. Це спричинило припинення водо-, тепло- та електропостачання для сотень тисяч домогосподарств, підприємств, установ та організацій соціальної сфери.

Як **зазначено** у звіті, заходи, вжиті Україною за цих умов, «у багатьох випадках були імпровізацією, а не результатом довгострокового планування». Попри це, вони дозволили «зберегти функціональність критично важливих послуг» і довели, що «повсякденне життя можна забезпечити навіть за нестачі енергії».

Найбільш корисними для всього світу Міжнародне енергетичне агентство **вважає** такі «уроки»:

1. Стійкі енергетичні системи швидше повертаються до нормального режиму функціонування після надзвичайних ситуацій та убезпечують суспільство від катастрофічних наслідків. Систематичні й цілісні оцінки

ризиків за участю уряду, регулятора та операторів знижує загальні затрати, не уповільнюючи планування.

2. Комплексний захист енергетичної інфраструктури здатний зменшити шкоду, заподіяну як навмисними діями, так і стихією. Він має поєднувати активні й пасивні заходи з можливістю швидкого посилення в надзвичайній ситуації захисту найбільш уразливих об'єктів.

3. Результативне, ефективне та швидке реагування на кризи вимагає навчених команд, технічних знань, спеціалізованого обладнання та механізмів координації. Попередньо визначені правові рамки, алгоритми дій для різних сценаріїв і власні технічні можливості дозволяють діяти швидше, аніж імпровізуючи в кризовій ситуації.

4. Жодний окремих канал зв'язку не є ідеальним. Гарантувати, що населення одержить критично важливу інформацію у разі збою цифрової інфраструктури, здатні лише багаторівневі системи з незалежним функціонуванням резервних каналів – від ретрансляторів і радіостанцій з автономним живленням до сирен повітряної тривоги і громадських мереж.

5. Розподілені енергетичні активи важче атакувати й легше відновлювати у разі пошкодження. Вони дозволяють надавати важливі послуги, коли взаємопов'язані системи пошкоджені, і можуть допомогти перезапустити останні після збоїв. Зі зростанням децентралізації важливим стає формування сприятливих регуляторних рамок і розвиток «розумних» мереж розподілу.

6. Коли перебої з постачанням загрожують наданню життєво важливих послуг, критично важливою є наявність достатніх резервів палива, що підтримують мобільність і дозволяють лікарням, водоканалам, підприємствам зв'язку та аварійно-рятувальним службам задіяти автономні джерела живлення. Попередньо підготовлена правова база має визначати правила формування, зберігання й використання таких резервів.

7. Стандартизація та уніфікація обладнання прискорюють ремонтні й відновлювальні

роботи, забезпечуючи швидке розгортання сумісних компонентів, а стратегічні й відстежувані запаси гарантують його доступність під час криз. Довгострокові угоди з виробниками, з пріоритетним доступом до ресурсів у надзвичайній ситуації підвищують безпеку постачань для критично важливої інфраструктури.

8. Дані є стратегічним активом. Їхнє збирання в умовах надзвичайної ситуації не має перериватися, оскільки саме вони є основою для оцінювання завданої шкоди, встановлення пріоритетів відновлення, визначення ефективності реагування, доведення потреб до партнерів. Законодавство про надзвичайні ситуації має забезпечувати неперервність потоків критично важливих даних завдяки технічним заходам та обов'язкам щодо звітності.

9. Оскільки розподілені архітектури створюють тисячі потенційних точок входу, стає надзвичайно важливим гарантування багаторівневої кібернетичної безпеки із суворою сегментацією мереж, постійним моніторингом, обміном розвідувальними даними, оперативним реагуванням на інциденти, швидкою координацією дій усіх зацікавлених сторін.

10. Поодинці держави нездатні ефективно реагувати на події з великими негативними наслідками. Міжнародна співпраця забезпечує раціональний поділ праці, експертизи, ресурсів, обладнання. Попередньо укладені угоди про взаємодопомогу з чіткими зобов'язаннями й розподілом затрат дозволяють швидше та ефективніше нейтралізувати наслідки криз.

Серед лютневих заходів, що підтверджують засвоєння Україною важких уроків опалювального сезону 2025-2026 рр., варто виокремити:

✓ **утворення** Координаційного центру з розвитку розподіленої генерації;

✓ **запровадження** персональної відповідальності керівників за приєднання об'єктів розподіленої генерації та початок виробництва електричної й теплової енергії на них;

✓ **поширення** на придбання та/чи влаштування дизельних, бензинових, газових, двопаливних генераторів пріоритетного надання державної підтримки суб'єктам господарювання й фізичним особам, які встановлюють у власних домогосподарствах генеруючі установки, системи автономного та резервного електропостачання;

✓ **продовження** до 31 грудня 2026 р. терміну надання державної підтримки об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку й житлово-будівельним кооперативам;

✓ **запровадження** надання державної підтримки фізичним особам шляхом компенсації процентних ставок за кредитом до 0%, 5%, 7% річних у перший-третій роки відповідно, та/чи частини суми боргу за кредитом: 20% — у випадку встановлення генератора; 25% — генератора та установки зберігання енергії з інвертором; 30% — генератора і фотоелектричних модулів та/чи вітроустановок із гібридними інверторами й установками зберігання енергії;

✓ **зобов'язання** операторів систем розподілу оформлювати свої рішення письмово зі встановленням таких строків розгляду документації: на первинний і повторний розгляд заявок з приєднання установок до 5 МВт — не більше 5 і 2 робочих днів; понад 5 МВт — не більше 10 і 5 робочих днів;

✓ **дозвіл** тимчасово, до 1 жовтня 2026 р., визначати вартість **послуги** приєднання до систем передачі й розподілу для непобутових споживачів, які встановили власні когенераційні, газопоршневі, газотурбінні установки, як вартість обладнання й робіт, необхідних для забезпечення відповідної потужності відпуску електричної енергії.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Внаслідок спричинених війною руйнувань, сформована в минулому столітті централізована енергетична архітектура України, що складалася з декількох десятків великих установок, об'єднаних лініями передачі, поступово припиняє своє існування. Суттєво **пошкоджено** дві третини потужності, **знищено** до 90% теплових і 40%

гідроагрегатів. Мережі працюють у непроєктних режимах, переважно з використанням тимчасових і резервних схем. Аварійні інструменти обмеження споживання трансформувалися в базові. Нові центри виробничої активності та міграція населення перерозподілили регіональне споживання енергії.

І хоча, з огляду на постійну потребу в забезпеченні життєдіяльності, енергетична система має функціонувати за будь-яких, навіть настільки складних умов, Україна вже сьогодні має **встановити** основоположні принципи розбудови нової, повоєнної енергетики.

За результатами експертного обговорення, ініційованого Національним інститутом стратегічних досліджень, ключовими з них визнано **такі**:

1. Збереження цілісності енергетичної системи, всі елементи якої функціонують у єдиному технологічному процесі, під час якого в будь-який момент забезпечено баланс виробництва та споживання, дотримано критерії надійності та гнучкості.

2. Урахування на етапі проектування й дотримання під час експлуатації: критерію N-1 — для електроенергетичних систем високої й середньої напруги; критерію N-2 — для видачі потужності великими джерелами, а також споживачів першої категорії надійності. Забезпечення надійного живлення об'єктів критичної інфраструктури завдяки мережевому резервуванню, автономним джерелам, розподіленій генерації.

3. Розвиток розподіленої генерації для підтримання життєдіяльності територіальних громад із гарантуванням її спроможності функціонувати з приєднанням до систем розподілу та ізолювано в надзвичайних ситуаціях. Забезпечення приєднання до інженерних мереж лише за заявкою.

4. Відкриття внутрішнього ринку для іноземних інвестицій і торгівлі електроенергією. Гарантування технічної спроможності системи до транскордонних перетоків обсягом не менше 30% внутрішнього споживання. Запровадження market coupling.

Повноцінна участь України в регіональних об'єднаннях (ENTSO-E) і спільних механізмах реагування на кризи.

5. Ухвалення рішень з розвитку системи з огляду на забезпечення: гарантованої доступності потужності в базовому (45-50%), маневровому (30-35%) й піковому (20-25%) режимах; гарантованого резерву первинного регулювання частоти (65-75% оборотної (інерційної) генерації; 35-25% – інверторної); спроможності негарантованої генерації дотримуватися заявлених обсягів виробництва й режимів постачання.

6. Передача операторам систем розподілу функцій забезпечення надійності, гнучкості й балансування відповідних мереж із запровадженням протоколів взаємодії між ними та оператором системи передачі в питаннях диспетчеризації розподілених систем.

7. Стимулювання кінцевих споживачів і виробників енергії з негарантованих джерел до участі в механізмах регулювання частоти.

8. Балансування попиту й пропонування виключно на ринкових механізмах регулювання.

9. Відмова від перехресного субсидювання та підтримання окремих категорій споживачів через покладання спеціальних зобов'язань на учасників ринку; встановлення між споживачем і постачальником виключно монетарних розрахунків.

10. Упровадження цифрового регулювання (розумних мереж і лічильників, управління попитом, видачі потужності накопичувачів) для балансування системи.

11. Сценарне моделювання розвитку мереж і систем, прогнозування виробництва й споживання в реальному часі, управління ризиком.

12. Запровадження інституційної основи розвитку галузевої професійної освіти з урахуванням потреб майбутньої енергосистеми. Гарантування державного замовлення на підготовку інженерів для основних галузей енергетики.

V.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

12 лютого 2026 р. Президент підписав Закон «Про основні засади житлової політики» – від 13 січня 2026 р. № 4751-IX, який скасовує чинний Житловий кодекс 1983 р. та змінює правила функціонування житлової сфери (відповідний [проєкт Закону №12377](#) нещодавно ухвалений парламентом¹). Як зазначається, документ закладає основу для комплексної реформи житлової політики та запроваджує системні інструменти її реалізації, також покликаний вирішити системні проблеми у сфері управління житлом. Зокрема йдеться про розвиток соціальної та доступної оренди, впровадження інституту операторів соціального й доступного житла, а також механізми залучення інвестицій і публічно-приватного партнерства.

В розвиток реформи житлової політики Міністерством розвитку громад та територій України презентовано напрацювання до [проєкту Закону «Про управління житловим фондом»](#). Документ є одним із ключових елементів реформи житлової політики та має відповісти на сучасні виклики і застарілі проблеми у сфері управління житлом. Головна новація майбутнього закону – у кожного багатоквартирного будинку (крім тих, де вже створено ОСББ) має з'явитись власна юридична особа – просте товариство співвласників. Воно представлятиме інтереси мешканців і допоможе організувати управління будинком. Документ передбачає комплексне оновлення правил управління житлом в Україні.

Ключові зміни, які пропонує законопроект:

✓ запровадити чіткі правила управління будь-яким житлом, незалежно від його правового статусу;

✓ створення юридичної особи для кожного багатоквартирного будинку (якщо немає ОСББ), яка представлятиме інтереси співвласників;

✓ сформувати єдиний реєстр управління багатоквартирними будинками та систему управління, яка стане частиною Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи;

✓ створити повну базу даних житлового фонду кожної громади з інформацією про всі будинки;

✓ врегулювати статус ОСББ і управителів як споживачів комунальних послуг для потреб будинку;

✓ встановити чіткі професійні вимоги до управителів;

✓ чітко розмежувати відповідальність між співвласниками, ОСББ та управителями.

Представлення напрацювань до проєкту Закону «Про управління житловим фондом» Міністерство розвитку громад та територій України позиціонують як структурний крок у напрямі інституціоналізації житлової політики, яка тривалий час функціонувала фрагментарно та нормативно розпорошено. В тому числі законопроект:

✓ чітко розмежовує **власника, управителя та орган місцевого самоврядування**;

✓ визначає стандарти управління багатоквартирними будинками, створює механізми примусу до виконання (контроль, санкції, фінансова відповідальність);

✓ вводить прозорі механізми конкурсного відбору управителів;

¹ Законопроект розроблений Мінрозвитку спільно з міжнародними партнерами на виконання Плану для України Ukraine Facility (Реформа 7 «Забезпечення доступу до житла для осіб, які його потребують»). До його підготовки долучились Європейська комісія, Світовий банк, Європейський інвестиційний банк, Європейська економічна комісія ООН UNECE, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців UNHCR, Міжнародна організація з міграції IOM, Хабітат для людства Habitat for humanity, Норвезька рада у справах біженців NRC, Офіс Ради Європи в Україні.

✓ передбачає обов'язкову технічну інвентаризацію та аудит стану фонду, тобто це означатиме перехід від адміністративно-номінальної до контрактно-відповідальної моделі управління.

Ініціатива, презентована Міністерством розвитку громад та територій України, позиціонується як структурна реформа. Проте її реальна ефективність залежить від того, чи йдеться про інституційне перезавантаження, чи про перерозподіл фінансової відповідальності з держави на співвласників.

Насамперед Закон покликаний вирішити низку структурних проблем, якими характеризується український житловий фонд:

✓ Базовий структурний ризик сучасного житлового фонду України – масштаб фізичного й інженерного зносу фонду (майже 90% житлового фонду України збудовано до 1990-х рр., а середній вік будинків перевищує 50 років);

✓ Дефіцит накопичених капітальних резервів та низький рівень капітальних інвестицій. Капітальні модернізації здійснювалися фрагментарно;

✓ Інституційна слабкість ОСББ;

✓ Відсутність повноцінного ринку професійних управителів;

✓ Конфлікт повноважень між співвласниками та органами місцевого самоврядування.

Повномасштабна війна лише загострила вже наявні проблеми – енергетична вразливість, фінансова неспроможність співвласників, слабка професіоналізація управління, відсутність повної цифрової картини по житловому фонду країни.

Майбутній закон, окрім іншого, має вирішити одну з найбільших проблем для ОСББ та управителів – взаємодію з великими постачальниками комунальних послуг. Законопроект пропонує чітко визначити,

що ОСББ і нове товариство співвласників вважатимуться побутовими споживачами – тобто платитимуть за тарифами для населення, а не як підприємства. Це стосується передусім електроенергії та природного газу для дахових котельень.

Також автори законопроекту пропонують вирішити поширену проблему невиконання технічних умов у новобудовах, з якою стикаються мешканці багатьох міст України. Йдеться про ситуації, коли будинки вводять в експлуатацію без повного підключення до необхідних інженерних мереж. Пропонується встановити чіткі та зрозумілі строки передачі новобудов після введення в експлуатацію – із обов'язковим під'єднанням до всіх комунікацій.

3 точки зору політико-економічної рамки, фактично, реформа вирішує три завдання:

1. Зняття з держави та муніципалітетів квазібюджетних зобов'язань щодо деградуємого житлового фонду.

2. Формалізація повної фінансової відповідальності співвласників за технічний стан будинку.

3. Легалізація ринку професійних управителів як окремого економічного сегмента.

Тобто мова йде не лише про управління, а про **фінансову децентралізацію витрат на утримання та модернізацію житла**.

За таких умов впровадження «ринкової моделі управління» означає:

✓ різке зростання внесків на утримання;

✓ необхідність формування фондів капітального ремонту;

✓ збільшення тарифного навантаження на домогосподарства.

Без паралельної державної програми модернізації, реформа трансформується у механізм перекидання накопиченого інфраструктурного боргу на населення.

З точки зору державних фінансів, це виглядає передусім як зменшення потенційних майбутніх бюджетних витрат, зниження аварійних субвенцій та скорочення тиску на місцеві бюджети. Водночас на макрорівні це означає зростання квазіподаткового навантаження на домогосподарства, зменшення їх споживчого потенціалу і посилення потреби у субсидіях.

У результаті можливий парадокс: економія на муніципальних видатках компенсується зростанням видатків на адресну соціальну підтримку. Окрім того, реформа потенційно створює кілька зон конфлікту:

Співвласники vs малозабезпечені мешканці	Підвищення внесків означає ризик неплатежів і соціальної напруги
ОСББ vs комунальні підприємства	Демоніполізація управління може зруйнувати локальні квазімонополії
Центр vs громади	Передача повноважень без фінансового ресурсу створює інституційний дисбаланс
Професійні управителі vs співвласники	Існує ризик формування локальних олігополій у сфері управління будинками

Закон також створює інституційні ризики, якщо не встановлює чітких стандартів прозорості витрат; не передбачає обов'язкового аудиту; не забезпечує відкритих реєстрів договорів. Водночас створюються нові можливості для фінансових зловживань, непрозорих конкурсів та штучного завищення вартості послуг. Але **головний стратегічний ризик полягає в появі асиметрії між юридичним розширенням відповідальності співвласників та їх фактичною платоспроможністю**. В цьому випадку, якщо реформа не буде синхронізована з політикою доходів населення, програмами модернізації та механізмами довгострокового кредитування вона може підвищити соціальну напругу, стимулювати ухилення від сплати і, як наслідок, прискорити деградацію частини житлового фонду. Якщо документ буде рамковим без механізмів реалізації, він лише переформатує відповідальність, але не вирішить проблему зносу фонду. Якщо ж буде впроваджено економічно обґрунтовану модель управління, це може стати фундаментом довгострокової житлової модернізації.

VI. ПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯН З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ¹

НАСКІЛЬКИ ВИ ДОВІРЯЄТЕ ТАКИМ ДЕРЖАВНИМ ІНСТИТУТАМ? % опитаних												
	Листопад 2025 р.				Листопад 2025 р.				Лютий 2026 р.			
	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри	Довіряють*	Не довіряють**	Важко відповісти	Баланс довіри-недовіри
Збройні сили України	92,6	5,6	1,7	87,0	92,1	5,9	2,0	86,2	94,3	5,8	0,0	88,5
Головне управління розвідки Міністерства оборони (ГУР)	73,3	16,9	9,9	56,4	71,0	18,0	11,1	53,0	78,4	15,0	6,6	63,4
Національна гвардія України	76,6	18,4	5,0	58,2	72,4	21,3	6,4	51,1	77,3	17,9	4,8	59,4
Служба безпеки України (СБУ)	66,4	24,6	9,0	41,8	65,0	25,9	9,1	39,1	72,8	21,4	5,7	51,4
Державна прикордонна служба	75,2	20,1	4,6	55,1	70,5	23,2	6,3	47,3	70,2	20,1	9,6	50,1
Президент України	52,4	40,4	7,2	12,0	47,8	45,3	6,9	2,5	51,7	42,4	5,8	9,3
Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	30,6	55,8	13,6	-25,2	41,4	44,9	13,6	-3,5	38,3	41,9	20,0	-3,6
Національна поліція України	46,1	47,3	6,5	-1,2	45,5	48,7	5,8	-3,2	37,0	54,7	8,3	-17,7
Прокуратура	26,2	62,3	11,5	-36,1	28,4	59,8	11,8	-31,4	25,0	57,2	17,7	-32,2
Суди (судова система в цілому)	19,7	71,1	9,1	-51,4	22,5	66,3	11,2	-43,8	23,1	58,3	18,7	-35,2
Уряд України	22,5	70,2	7,4	-47,7	21,4	72,8	5,8	-51,4	21,0	75,0	4,0	-54,0
Верховна Рада України	17,2	76,7	6,0	-59,5	18,5	76,0	5,4	-57,5	9,8	87,2	3,0	-77,4

* Сума відповідей «повністю довіряю» та «скоріше довіряю».

** Сума відповідей «зовсім не довіряю» та «скоріше не довіряю».

¹ Результати соціологічного опитування, що проводилося соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Київським Безпековим Форумом з 31 січня по 4 лютого 2026 р. методом телефонного інтерв'ю. Опитано 1003 респондентів віком від 18 років і старших, що мешкають у всіх регіонах України (крім АР Крим). Опитування проводилося з громадянами, які на момент опитування перебували на території України, що контролюється урядом України і покривається телефонним зв'язком українських телефонних операторів.

Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 р. (за макрорегіонами, віком, статтю, типом поселення).

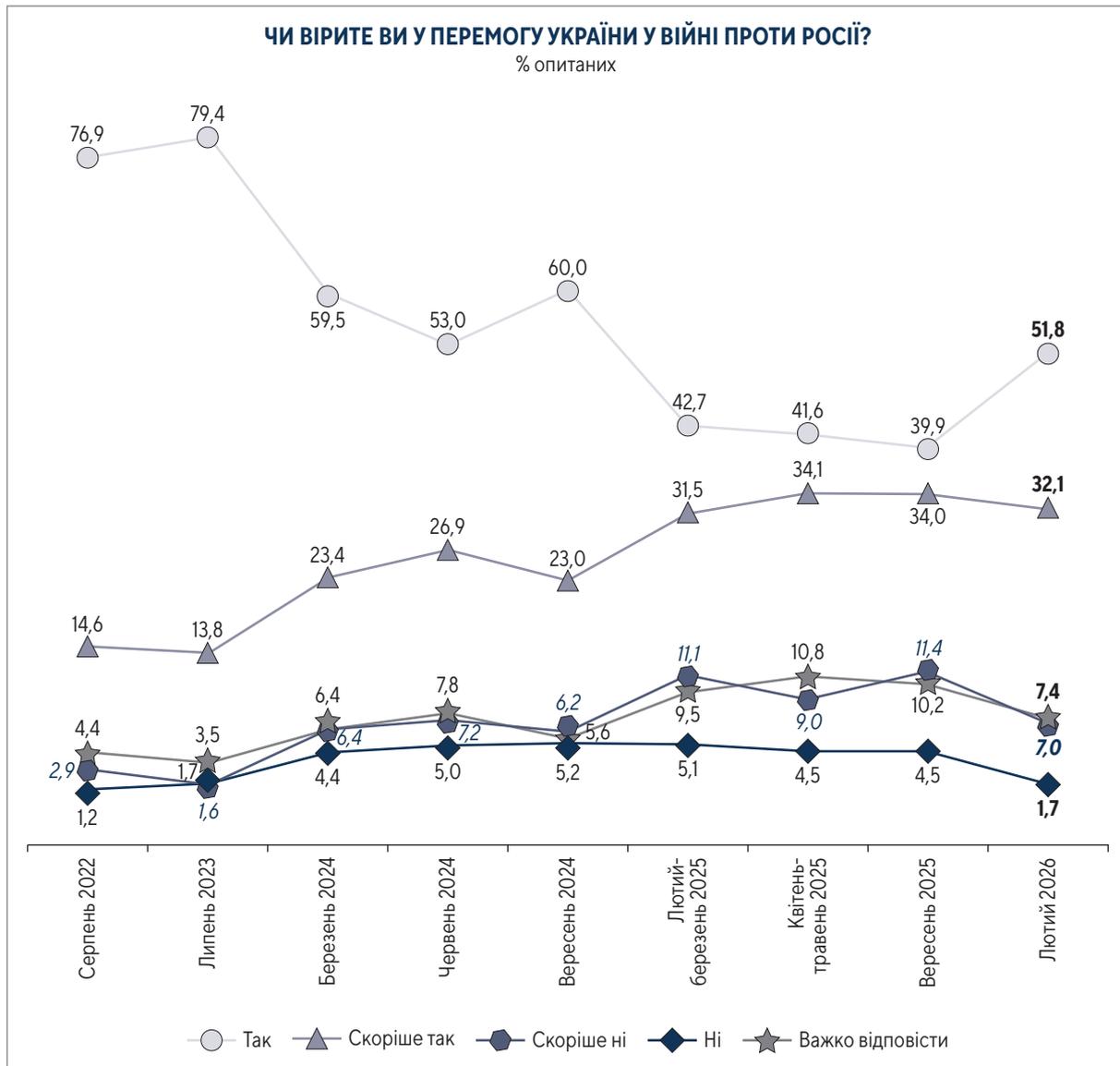
Теоретична похибка вибірки не перевищує 3,2%. Разом з тим, додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Результати цього дослідження порівнюються з результатами інших досліджень, проведених соціологічною службою Центру Разумкова.

ЯКУ З УМОВ ВИ ВВАЖАЄТЕ МІНІМАЛЬНО НЕОБХІДНОЮ ДЛЯ УКЛАДАННЯ МИРНОЇ УГОДИ З РОСІЄЮ?				
% опитаних				
	Червень 2024 р.	Квітень-травень 2025 р.	Вересень 2025 р.	Лютий 2026 р.
Звільнення України від російських військ у кордонах 1991 р.	51,5	39,5	28,2	33,2
Звільнення України від російських військ у по лінії розмежування початку 2022 р.	25,8	29,8	31,8	25,5
Припускаю фіксацію кордонів по лінії фронту на момент укладання угоди	9,4	10,8	20,7	23,5
Припускаю повне виведення українських військ з Донбасу, навіть з тих територій, які зараз контролюються Україною	—*	—	—	3,7
Припускаю повне виведення українських військ з Донецької, Луганської, Херсонської і Запорізької обл. Причому з усієї території цих областей у межах їхніх адміністративних кордонів	—	—	6,2	3,7
Важко відповісти	13,3	19,9	13,1	10,3

* В анкетах 2024 р. цей варіант відповіді не пропонувався.

З ЯКИМ З НАВЕДЕНИХ ТВЕРДЖЕНЬ ВИ ЗГОДНІ НАЙБІЛЬШОЮ МІРОЮ?			
% опитаних			
	Квітень-травень 2025 р.	Вересень 2025 р.	Лютий 2026 р.
У разі підписання угоди про мир між Україною та росією, росія порушить угоду і нападе на Україну, як тільки це їй буде зручно	66,5	64,2	75,2
У разі підписання угоди про мир між Україною та росією обидві сторони намагатимуться дотримуватися цієї угоди	10,8	13,1	9,9
У разі підписання угоди про мир між Україною та росією, обидві сторони намагатимуться порушити угоду, як тільки це їм буде зручно	5,6	5,8	3,0
У разі підписання угоди про мир між Україною та росією, Україна порушить угоду і нападе на росію, як тільки це їй буде зручно	2,6	1,8	1,4
Важко відповісти	14,4	15,1	10,5

Над номером працювали:

Колектив авторів: Ю. Якименко (керівник проєкту), А. Биченко, О. Мельник, М. Міщенко, М. Пашков, О. Пищуліна, В. Омельченко, Г. Рябцев, П. Стецюк, М. Сунгуровський, В. Юрчишин.

Редакційно-видавничий відділ: З. Міщеня, О. Шаповал, Т. Овсяник.

Фото обкладинки REUTERS, <https://www.reuters.com/pictures/russias-invasion-ukraine-four-years-devastation-captured-photos-2026-02-23/>
<https://www.reuters.com/resizer/v2/5BKXKH2RIFIZFKLFWBJVIY4EUE.jpg?auth=4ec5cfbe7d39010f7a31cc8fdadebe897b89dfcacc052802f1fdb431c9ad1cee&width=1920&quality=80>.

Наша адреса:

01032, м. Київ, бул. Тараса Шевченка, 33Б, 7-й поверх

Телефон: (38 044) 201-11-98

Факс: (38 044) 201-11-99

е-mail: info@razumkov.org.ua

Вебсторінка: www.razumkov.org.ua

